

ת"פ 4984/05/14 - מדינת ישראל נגד י.צ., פלוני - בעניינו בלבד

בית משפט השלום בפתח תקווה
ת"פ 4984-05-14 מדינת ישראל נ' צ' ואח'

בפני המאשימה מדינת ישראל
כבוד השופטת אליאנא דניאלי

נגד הנאשמים
1. י.צ.
2. פלוני - בעניינו בלבד

גזר דין בעניינו של נאשם 2

רקע

הנאשם הורשע במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן, בעבירה של התפרצות בצוותא למקום מגורים בכוונה לבצע עבירה, בניגוד לסעיף 406(ב) יחד עם סעיף 29(א) בחוק העונשין, התשל"ז-1977.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 29.4.14 בשעה 19:45 לערך, התפרץ הנאשם ביחד עם נאשם 1, לבית בפתח תקווה, באופן שהשניים טיפסו על פח אשפה, קרעו את חבלי הכביסה, פתחו חלון ונכנסו אל הבית. הנאשמים גנבו מן הבית תכשיטים, שעונים, בשמים, מכשיר אייפד וסכום של כ-200 אירו. כאשר יצאו הנאשמים מן הבית, קרא שוטר לעבר הנאשם "משטרה משטרה", ואולם הנאשם נמלט עד שדרכו נחסמה על ידי שוטר אחר. בחיפוש שנערך על הנאשם נתפס מוט מתכת.

במסגרת הסדר הטיעון לא גובשה הסכמה עונשית בין הצדדים. המאשימה הצהירה כי עמדתה הינה למאסר בפועל, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי ואילו ההגנה חופשית בטעוניה. בטרם הטעונים לעונש הופנה הנאשם לקבלת תסקיר שירות המבחן, לשם בחינת ההליך השיקומי אותו הוא עובר.

למען שלמות התמונה יצוין כי נאשם 1 צירף תיק זה לתיק נוסף המתנהל כנגדו.

טיעוני הצדדים לעונש

ב"כ המאשימה טענה כי הנאשם פגע בערכים חברתיים של הגנה על קניינו ורכושו של האדם, זכותו לפרטיות ותחושת ביטחון. נטען כי ביצוע עבירות התפרצות עלול להסתיים בפגיעה פיזית באדם אף אם מבצע העבירה לא התכוון לכך מלכתחילה, וכי לעבירות אלו השפעה ישירה ועקיפה על החברה, נוכח הפגיעה הכלכלית והנפשית.

עמוד 1

עוד נטען, כי במקרה דנן הפגיעה בערכים המוגנים הינה ברף הגבוה, שכן שני הנאשמים חברו יחדיו כדי לבצע את העבירה והצטיידו בכלי פריצה לשם כך. כן נטען, כי גליון הרישום הפלילי של הנאשם מלמד כי הדרך העבריינית אינה זרה לו.

ב"כ המאשימה טענה כי אמנם התסקיר שהוגש בעניינו של הנאשם הינו חיובי, אולם התסקיר מלמד גם כי הנאשם בעל אישיות תלותית ובעל כוחות מצומצמים לעריכת שינוי, ולפיכך עתרה שלא לקבל את המלצת שירות המבחן להטלת צו מבחן, נוכח חומרת העבירה.

נטען כי מתחם העונש ההולם הינו 12-24 חודשי מאסר בפועל, וכי נוכח קבלת האחריות על ידי הנאשם והתסקיר החיובי, יש להשית על הנאשם עונש מאסר ברף התחתון של המתחם, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי למתלוננת.

ב"כ הנאשם טען מנגד כי מדובר בהתפרצות במדרג נמוך, אשר בוצעה ללא תחכום או סיכון, שעה שלא היו אנשים בבית. נטען כי הנאשם לא יזם את ביצוע העבירה; הוא נקלע לבעיות כלכליות ופנה אל נאשם 1 כדי שזה יסייע לו, אולם לא כיוון לכך שהדבר יעשה באמצעות עבירה פלילית. הובהר כי נאשם 1 הינו קרוב משפחה של הנאשם, הבוגר מהנאשם ובעל נסיון, וכן בעל עבר פלילי.

הנאשם הינו צעיר בעל נסיבות חיים שאינן קלות, הוא סובל מסכיזופרניה, ואושפז בגיל 16 בבית החולים "גהה". הנאשם מקבל קצבה מהביטוח הלאומי וסל שיקום המעניק לו סיוע מסוגים שונים. הוא משתתף בהליך טיפול שיקומי, מתמיד בהגעה למפגשים ומגלה אמפתיה כלפי הקורבן. ב"כ הנאשם הוסיף וטען כי הנאשם נחוש לעשות מאמצים כדי לא לחזור לעולם העברייני, נוטל תרופות המאזנות אותו מבחינה נפשית, נמצא נקי מסמים בבדיקות שנערכו לו, ושולב בעבודה במסגרת הליך השיקום. באשר לעברו הפלילי נטען כי הנאשם ביצע עבירות בעת שהיה נער, על רקע גירושי אמו מאביו החורג, אשר גידלו. אף את ביצוע העבירה הנוכחית קשר ב"כ הנאשם לפטירת אותו אב חורג בסמוך לביצוע העבירות, ובעת שהנאשם נקלע למצוקה כלכלית.

כן נטען כי הנאשם היה עצור בתיק זה במשך כחודשיים, וכעת הוא נמצא תחת איזוק אלקטרוני.

נוכח דברים אלו עתר ב"כ הנאשם לאמץ את המלצת שירות המבחן לחרוג ממתחם העונש ההולם, ולהעמיד את הנאשם בצו מבחן לשם המשך ההליך הטיפולי. לחילופין עתר להסתפק בהטלת 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

הנאשם בדברו לעונש הביע צער על ביצוע העבירה, ועמד על כך שהוא מבין כי ביצע עבירה חמורה. הוא הבהיר כי אינו רוצה עוד להימצא בסביבה עבריינית, כי הציב לעצמו מטרות אותן הוא שואף להגשים, וביקש ליתן לו הזדמנות בהטלת מאסר אותו יוכל לרצות בעבודות שירות.

דין וגזירת הדין

עקרון ההלימה הינו העיקרון המנחה בהתאם לסעיף 40ב בחוק. בקביעת מתחם העונש ההולם יש להתחשב בערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירה בה הורשע הנאשם, במידת הפגיעה בערכים, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

במעשהו פגע הנאשם בערכים החברתיים של זכות האדם להגנה על קניינו ורכושו, זכות האדם לפרטיות, לתחושת ביטחון והגנה על הסדר הציבורי. בעבירות ההתפרצות הפגיעה אינה מתמצית אך ברכוש שנגנב, אלא כוללת פגיעה קשה בפרטיות האדם כאשר אדם זר נכנס לביתו-מבצרו, תחושת חוסר אונים וחוסר בטחון. מכאן כפל הפגיעה - כלכלית ונפשית. עבירות אלו כונו זה מכבר "מכת מדינה" בשל ריבויין, קלות ביצוען, הקושי לתפוס את מבצעייהן, והפגיעה הקשה בקורבנות העבירה ובציבור כולו.

יפים לעניין זה דבריו של בית המשפט העליון בע"פ 3297/10 איליה וולקוב נ' מדינת ישראל:

"בעבירות ההתפרצות יש כדי לערער את הביטחון האישי של הציבור ואת התחושה של "ביתי הוא מבצרי". קם אדם בבוקרו של יום וכשחוזר לביתו בסוף עמל יומו הוא מוצא כי חדרו לפרטיותו ונטלו את רכושו ואת חפציו שאותם צבר בזיעת אפו ומיטב כספו. מי ימוד את עוגמת הנפש, הרוגז וחסרון הכיס הנגרמים לציבור שנפגע מאותן עבירות גניבה והתפרצות."

ברע"פ 10551/09 מרק יורובסקי נ' מדינת ישראל צוין:

"בית משפט זה חזר והזהיר והתריע פעמים רבות, כי תינקט גישה מחמירה בענישה על עבירות רכוש בכלל ועל עבירות ההתפרצות לבתים בפרט, גישה אשר תציב הגנה משמעותית ויעילה יותר לבטחונם של אזרחים תמימים, ואשר תעניק את המשקל הראוי גם למחיר הנפשי והצער שמוסבים להם בשל החדירה לפרטיותם"

באשר לנסיבות ביצוע העבירה, הרי שהנאשמים חברו בצוותא לשם ביצוע העבירה בכך שתכננו לבצע התפרצות ואין המדובר באירוע ספונטני. בכניסתם אל הבית קרעו את חבלי הכביסה. הפסיקה עמדה על המסוכנות האינהרנטית הטמונה במצב בו מתפרץ אדם לביתו של אחר, והסיטואציה עלולה להתפתח התפתחות אלימה; קל וחומר כאשר העבירה בוצעה בשעות הערב, שעה שסביר כי בני הבית ימצאו במקום או יחזרו אל ביתם. הנאשם ביצע את העבירה לשם בצע כסף על רקע מצבו הכלכלי הירוד מאחר שנקלע לחובות, לשם רווח מהיר ועל חשבון פרטיותו ורכושו של אדם אחר.

בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מגלה כי במקרים דומים, בהם הורשעו הנאשמים בביצוע עבירת התפרצות אחת, ללא עבירות נוספות, הוטלו עליהם מאסרים לתקופות משמעותיות. בענין זה ר' רע"פ 2966/13, אורן נעאמנה נ' מדינת ישראל, במסגרתו נידונו נאשמים למאסר בפועל חרף הודאתם ותסקיר חיובי, רע"פ 8519/11, שלומי ויצמן נ' מדינת ישראל, בו נידון נאשם אשר הודה למאסר ממש, ורע"פ 4928/09, זאב חדד נ' מדינת ישראל.

חרף המדיניות במסגרתה ככלל מוטלים עונשי מאסר בעבירות כגון דא, הרי שהפסיקה מלמדת כי במקרים המתאימים, ובדרך כלל בשל התחשבות בנסיבותיהם האישיות של הנאשמים, הוטלו על מורשעים בעבירות אלו עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות (ר' עפ"ג (מחוזי מרכז) 44274-01-12 בענין גליקסמן, ועפ"ג (מחוזי מרכז) 54527-06-13 בענין אלמוג יצחק).

לאחר שנדרשתי למכלול השיקולים הרלוונטיים, נמצא כי מתחם העונש ההולם את המקרה שבפניי הינו 8-24 חודשי מאסר בפועל.

סטייה מן המתחם

בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין ולסעיף 40ד(א) בחוק, לאחר קביעת מתחם העונש יש לבחון אם מתקיימים חריגים המצדיקים סטייה מהמתחם, כאשר השיקול הרלוונטי לענייננו הינו קיומו של פוטנציאל שיקומי משמעותי. ככל שנמצא כי מתקיים החריג, ובית המשפט סבר כי הוא מצדיק סטייה ממתחם העונש ההולם, יש לקבוע את העונש בהתחשב במידת החריגה הראויה (ר' ע"פ 1903/13 חמודה עיאשה נ' מדינת ישראל ורע"פ 7683/13 דויד פרלמן נ' מדינת ישראל).

לפיכך עליי להידרש לשאלה האם ראוי לסטות לקולא מהמתחם בשל סיכויי שיקומו של הנאשם. ברע"פ 262/14 מוחמד נאשף נ' מדינת ישראל נקבע בהקשר זה -

"בית המשפט יטה לבכר את שיקולי שיקומו של הנאשם על פני שיקולים אחרים כאשר הוא משתכנע כי הנאשם השתקם ושינה את דרכיו, או כי קיים סיכויי ממשי לשיקומו, וכך הוא "במקום שבו נראה כעקבי הליך השיקום שבו מצוי המבקש-המערער" (ראו: רע"פ 8665/12 ברהנה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (2.5.2013)) - ואילו השמתו של הנידון מאחורי סורג ובריאח עלולה לאיין את ההליך השיקומי, או לפגוע בו באופן ניכר."

מתסקיר שירות המבחן עולה כי לאורך השנים התקשה הנאשם, הסובל ממחלת הסכיזופרניה ומהפרעת אישיות אנטי סוציאלית, להתמיד בקבלת הטיפול התרופתי, נעדר מסגרת תעסוקתית קבועה וניהל אורח חיים בעייתי. שירות המבחן העריך כי הנאשם הסתבך בעבירה הנוכחית על רקע מאפייני אישיותו ומצבו הנפשי, על רקע היעדר מיומנויות בסיסיות להתמודדות עם מצבי משבר בחייו וקושי בהצבת גבולות, ובנסיבות בהן הידרדר הן מצבו הנפשי והן הכלכלי. במהלך תקופת פיקוח המעצר השתתף הנאשם בקבוצת עצורי בית בשירות המבחן, התמיד בהגעה למפגשים ונעזר בקבוצה לפתרון בעיותיו ומצוקותיו. הנאשם חזר לטיפול במסגרת בריאות הנפש, נוטל טיפול תרופתי, ובבדיקות לאיתור סמים נמצא כי הוא נמנע משימוש בסמים ואלכוהול. הנאשם ביטא חרטה על מעשיו, גילה אמפתיה לבעלת הדירה, והתייחס לנזקים שגרם. שירות המבחן התרשם כי ההליך המשפטי והתנאים המגבילים שהוטלו עליו מהווים עבורו גורם מרתיע ומציב גבול, הנאשם חושש מהאפשרות כי יסתבך בעתיד בעבירות דומות, פועל לעריכת שינויים ראשוניים במצבו ובאורח חייו ומבטא מוטיבציה לערוך שינויים בתחומים נוספים בחייו. הוא החל בהליך שיקום הכולל עזרה בתחום התעסוקתי, הלימודי והחברתי ואף אושרה לו השתלבות בעבודה במפעל מוגן. לפיכך, ובמטרה לחזק את כוחותיו ותפקודו, ולקדם את ההפחתה ברמת המסוכנות הנשקפת ממנו, הומלץ על העמדתו במבחן למשך 18 חודשים, וכן על ענישה מרתיעה ופיצוי סמלי למתלוננת.

התרשמתי כי חרטתו של הנאשם הינה כנה והוא מבצע בעקבות הפנמתו את חומרת המעשה ואת קשייו, שינויים באורחות חייו. הנאשם טען בפניי כי ביצע עבירה חמורה, ביטא צער על ביצועה, ועמד על כך שברצונו לפעול ולהגשים מטרות ויעדים שהציב לעצמו, הרחוקים מהעולם העברייני. תסקיר שירות המבחן מגלה פוטנציאל שיקומי ממשי, וניתן ללמוד ממנו על שיתוף פעולה אמיתי עם שירות המבחן ועם המרפאה לבריאות הנפש. דומה כי השינויים שעורך הנאשם אינם בגדר הצהרות גרידא, וכי יש בהם משום נקיטת צעדים ממשיים לשיקומו. בכלל זה נוטל הנאשם את תרופותיו כנדרש, נמנע משימוש בסמים, ומשתלב במסגרות טיפוליות, הכל במטרה לעלות על דרך הישר ולנהל מעתה ואילך אורח חיים נורמטיבי. לא נעלם מעיני כי עברו של הנאשם אינו נקי, וכולל שתי הרשעות מבית משפט לנוער, אשר כבר

התיישנו. בכלל זה הורשע הנאשם גם בהתפרצות למקום מגורים והחזקת כלי פריצה. עם זאת יוזכר כי הנאשם ביצע את העבירות שהתיישנו בעודו קטין, ולא ריצה מעולם מאסר. על רקע זה ניתן להבין את טעונו בא כוחו כי שליחתו למאסר מאחורי סורג ובריאח עלולה לפגוע בו, כמו גם בסיכויי שיקומו.

הנאשם מצוי כעת בצומת דרכים, עת נוקט הוא במאמצים לעלות על דרך הישר ומבטא התקדמות ממשית בכל תחומי החיים, וסבורתני כי ראוי לסייע לו בהכוונה ובשיקום. בנסיבות המקרה דנן, האינטרס בשיקום הנאשם אינו אינטרס הנאשם בלבד, אלא זהו אינטרס ציבורי - להעניק לנאשם סיכוי להשתלב בחברה כאדם נורמטיבי. יוזכר בהקשר זה כי הנאשם אובחן כסובל מסכיזופרניה ומהפרעת אישיות אנטי סוציאלית, ולפיכך הכוחות הנדרשים ממנו לתפקוד נורמטיבי ותקין הינם כוחות משמעותיים מאלו הנדרשים ממי שאינו סובל מקשיים אלו.

עיון בפסיקה מגלה כי בתי המשפט הקלו במקרים המתאימים בעונשם של נאשמים בעבירות התפרצות בשל שיקולי שיקום, וחרגו לשם כך ממתחם העונש ההולם. כך בע"פ (מחוזי חיפה) 12145-12-12 בענין לסרי, ובדומה גם בע"פ (מחוזי חיפה) 48422-02-13 בענין ניסנוב, נידונו מורשעים בעבירות התפרצות ל-6 חודשי מאסר בעבודות שירות.

בענין זה יובהר כי פסקי הדין שהגישה לעיוני המאשימה אינם מהווים אמת מידה לענייננו, באשר אותם נאשמים לא עברו הליך שיקומי ממש.

סיכומי דבר

כמבואר בראשית הדברים, עבירות הרכוש הפכו למרבה הצער לנפוצות. החדירה לביתו של אדם תוך רמיסת פרטיותו, ערעור בטחונו והפגיעה ברכושו, פוגעות בציבור וגורמות לעוגמת נפש רבה, ולפיכך ככלל מושתים על מבצעי עבירות אלו מאסרים של ממש.

ואולם הענישה הינה לעולם אינדיבידואלית. במקרה שבפניי אמנם ניצב נאשם אשר חזר וביצע עבירה דומה לזו שכבר הורשע בעבר, ובעברו קושי להירתם לטיפול. ואולם בשוקלי את נתוני האישיותיים ובכלל זה את הקשיים הנפשיים מהם סובל הנאשם, את הודאתו בביצוע העבירה, חרטתו הכנה, הירתמותו להליך השיקום, ואת השינוי החיובי אותו הוא עובר, נמצא כי עניינו של הנאשם נמנה על החריגים המצדיקים סטייה לקולא מהמתחם ומתן מעמד בכורה לאינטרס השיקום. חוששני כי שליחת הנאשם למאסר ממש עלולה לפגוע בהישגיו עד כה ולהשיגו לאחור. כן יש להתחשב בכך שהנאשם היה עצור במשך כחודש וחצי טרם שוחרר לחלופה, ובכך שלו היה נגזר עליו מאסר של ממש, היה מנוכה זמן המעצר ממשך המאסר.

נוכח המפורט לעיל אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 6 חודשי מאסר בפועל אשר ירוצו בדרך של עבודות שירות בהתאם לחו"ד הממונה.

ב. 10 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, ובלבד שלא יעבור כל עבירת רכוש, למעט עבירה על סעיף 413 לחוק העונשין.

ג. צו מבחן למשך 18 חודשים מהיום.

ד. פיצוי בסך 3000 ₪ למתלוננת, ישולם ב-3 תשלומים שווים ורצופים החל מ-1.3.16 ובכל אחד לחודש שלאחריו. לא ישולם אחד התשלומים במועדו, יעמוד הפיצוי כולו לפרעון מיידי.

ה. קנס בסך 2000 ₪ או 20 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-4 תשלומים שווים ורצופים החל מ-1.6.16 ובכל אחד לחודש שלאחריו. לא ישולם אחד התשלומים במועדו, יעמוד הקנס כולו לפרעון מיידי.

הנאשם יתייצב לריצוי עונשו ב-23.3.16 בשעה 9:00 במפקדת מחוז מרכז של הממונה על עבודות השירות.

תעודת הזהות של הנאשם תושב לו ע"י המשטרה.

העתק הפרוטוקול יישלח לממונה על עבודות השירות ולשירות המבחן.

גזר הדין מותר לפרסום ללא שמו של הנאשם או פרטים מזהים אודותיו.

זכות ערעור כדין.

ניתן היום, כ"ג שבט תשע"ו, 02 פברואר 2016, בנוכחות הצדדים.